

תוכן

3	מבוא למגילות ים המלח – הסיפורים הפיקנטיים	א.
3	למה מגילות קומראן הן הממצא ההיסטורי והארכולוגי החשוב בעולם?	.1
5	מה יש במגילות שכה חשוב?	.2
6	מהן מגילות קומראן?	ב.
7	איזה סוג של תורה יש במגילות קומראן?	3.
11	מגילות מעניינות במיוחד:	.4
15	מדוע יש מגילות נוספות של תורות, האם הן חיצוניות או סודיות?	.5
17	מתי חוברו מגילות ים המלח, ומתי נמצאו?	ג.
18	מה המאפיין של התקופה ההיסטוריה? התיוונות	.6
19	מציאת המגילות עם הקמת המדינה:	.7
23	איזה מנהגים כיתתיים יש לעדת היחד?	ד.
23	הקיבוץ הראשון בעולם!	.8
28	המנזר הראשון בעולם? היחס לנשים ומיניות:	.9
32	דוגמאות לחידושים מעניינים	ה.
32	מילים חדשות לנו:	10.
33	תיקוני נוסח התנ"ך:	.1
34	מהן עיקרי ההלכות שעדת קומראן יסדה?	ו.

מבוא למגילות ים המלח – הסיפורים הפיקנטיים

34	ראשית התפילה, התפילין והמזוזות	.11	
38	4,050 מזמורי תהלים במקום 150:	.12	
42	הלכות שבת:	.13	
44	האם עדת קומראן היתה קיצונית בענישה פלילית ובעונש מוות?	.14	
	45	השלכות מעשיות - ומה עכשיו?	ז.
46	מסקנה	ח.	
46	חשיבות הבינלאומית, היסטורית ותורנית	15.	

א.מבוא למגילות ים המלח

הסיפורים הפיקנטיים

1. למה מגילות קומראן הן

הממצא ההיסטורי

והארכולוגי החשוב בעולם?

מבוא למגילות

1.1. המקום החפור בעולם

1.2. המקום הנמוך המתוויר בעולם

1.3. התורה העתיקה בעולם, כולה קודש

1.4. המקום הטהור הקדום בעולם

'אולי מגילות קומראן הם

הפאזל הכי גדול בעולם'

2. מה יש במגילות שכה חשוב?

2.1. מסורות עדת קומראן הן הפרשנות וההלכה הראשונה הקדומה בישראל. אוצר בלום של תורת ישראל הקדומה. מסורות רבות ממגילות קומראן הגיעו לקבוצות וזרמים אחרים, כגון החסידים, ספרות חז"ל, הנצרות.

ב. מהן מגילות קומראן?

2.2. 930 מגילות כתבי קודש, שבתוכן כ-150,000 מילים בכ-15,000 כתבי יד שונים, ו-250 חיבורים חדשים.

2.3. הוטמנו במערות סמוך ליישוב קומראן ('סככה' במקרא), שממוקם בצפון-מערב ים המלח, במדבר יהודה.

2.4. השתמרות ושרידות: 400 מטר מתחת לפני הים; נזקי הבדוהים והחוקרים.

ימבוא למגילות ים המלח – הסיפורים הפי

3. איזה סוג של תורה יש במגילות קומראן?

3.1. חלוקה בסיסית של הספרייה:¹ מגילות קדומות שהגיעו לספרייה ביישוב קומראן ועדת קומראן שמרה אימצה ולמדה אותן, וקבוצה שנייה שעדת קומראן חיברה בעצמה.²

3.2. דוגמאות לשתי קבוצות המגילות:

מגילות של הקדמונים לפני מתן תורה (חנוך, צוואות השבטים) ובמתן תורה (מגילת המקדש והיובלים).

¹ הספרייה כולה קודש ומגוונות בתחומי הדעת, המידע, התקופות ההיסטוריות, סוג הראשונה כיתתית והשנייה לא-כיתתית, בסגנון לאומי כמו רוב התורה. עדיין יש הבדל שנשאר הוא בתקופת חיבורם.

מבוא למגילות

כל התנ"ך (אסתר) ב-5 נוסחים:
קדם-מסורה (ארס צובא); המצע
העברי של תרגום השבעים ויווני
(תלמי ה-II); ארמי – 'שכחוס חזרו
ויסדוס'; קדם-שומרוני; נוסח
מורחב מאחד (הרמוניסטי) לצד
מגילת המקדש.

מוזס וילהלם שפירא : 15 רצועות
מדברים שנמצאו בנחל ארנון.

מבוא למגילות

מגילות סוד של נביאים

וגיבורי המקרא:

מגילה חיצונית לבראשית,

דברי יהושע, מאות מזמורי

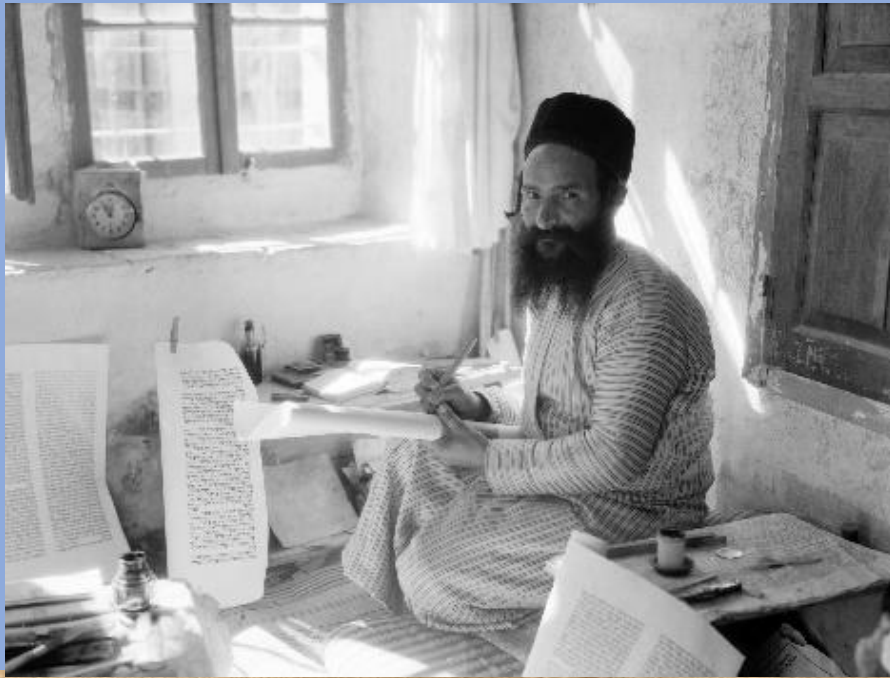
תהילים נוספים,

אפוקריפונים, טוביה,

תפילת נבונאיך, אגרת

ירמיהו, תפילה מנשה.

ימבוא למגילות ים המלח – הסיפורים הפיק

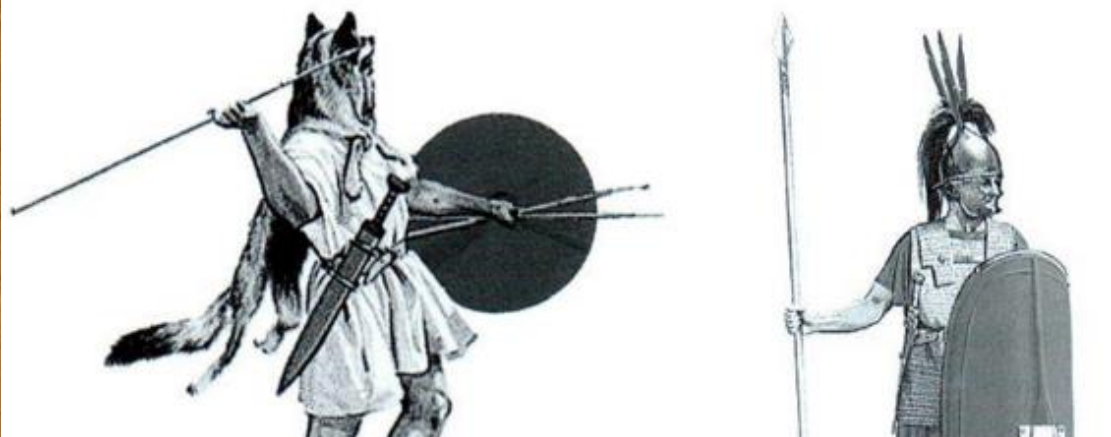
מגילות כיתתיות:

פרשנות ראשונה, ניהול העדה,
ותקנותיה, תפילות וברכות,
פולמוס עם כתות אחרות.

וידבר אל הוֹכֵחִים לכתוב את חבשאת על
על הדיוד האחרון ואת ובר הקץ לוא הודיעו
ואיך אפי לביע הקוראבר
בשךו על פודו היציק אשר הודיעו אל את
ביל דו וטרו עבדיו הנבארם בוא עיר חון
לביעך ופוח לקץ ולוא וטב
הנבארם בוא דו אל לחשית
ד חסוד לו בוא ברא וברא ולוא
בשךו על אנשא ויאבת
וד אשר לוא ודיפ ויודים בעבדות

ודבטאין וויסופ את הודע יני כיל שלוח
ביגת ודום ואשר אפי על מ וזבז לחויפי
דוקטר לפנפרתו ביקוד אשר הדפו
זכאים לאתותך וכלו בלאפודתך הדפו א

מבוא למגילות

4. מגילות מעניינות במיוחד:

4.1 מגילת הענקים:

גלגמס/גלגמיש/חובבש, אוהיו וחמבבה
גנוסיס-מניכאיזם בטורפן בדרך המשי לסין

זאוס החליט לשים קץ לדור הגיבורים ולתקופה
שבה הלכו חצאי האלים - טיטנים עם בנות
התמותה יחדיו.

ימבוא למגילות י

4.2. מגילת הנחושת: מתארת 63 אוצרות כסף וזהב שמסתכמות לסך של 4,630 כיכרות זהב - 115,750 ק"ג - כ-20 פילים; בגדי הכוהן הגדול). היחידה שהועברה לעמאן.

וונדל ג'ונס - אינדיאנה ג'ונס: 3 פכיות חרס עטופה בסיי תמר, ובה נוזל שמנוני שיוסף פטריך זיהה כשמן האפרסמון; קטורת.

מבוא למגילות

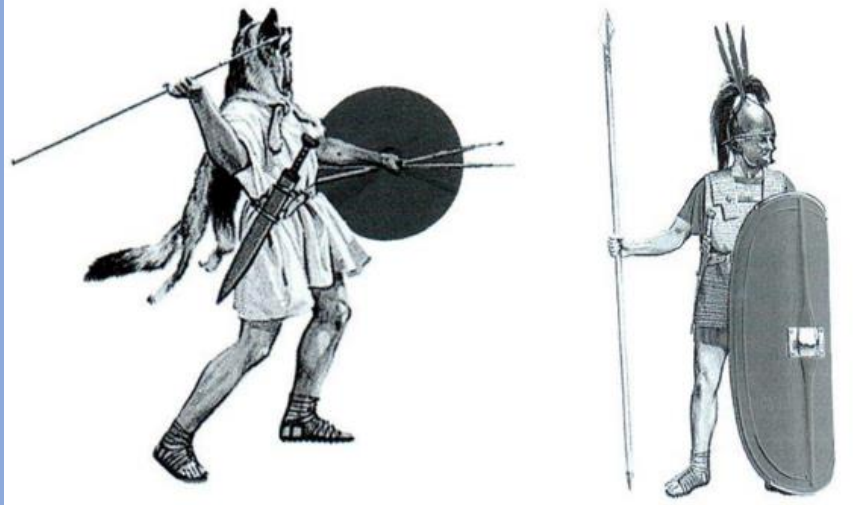
במאה ה-17 פירסם המקובל נפתלי הרץ בכרך בספר 'עמק המלך' (1648) מסכת כלים (כלי המקדש).

קטע מהמגילה הממחיש את הקושי באיתור המטמונות. המטמונות

אימיתיים? מה אתם חושבים?

ארכיון בר כוכבא של הארכיאולוג יצחק אשל.

מבוא למגילות ים המלח – הסיפורים הפיקנטיים

'סרך] המלחמה'

רקע היסטורי וסיכום המלחמה

מבוא	א, 1 – ב, 14	פרק א
רקע היסטורי של מלחמת הכתים	א, 1-7	פסקה א
שבעת 'גורלות' המלחמה	א, 8-15	פסקה ב
עזרה מהמלאכים לניצחון	א, 16 – סוף	פסקה ג
[מנהיגות: עניני המקדש וגיוס; מלחמת המחלוקת]	[א, סוף – ב, 14]	[פסקה ד]

סרך הצבא וכלי נשק

סרך התצורות	ב, 16 – ג, 11	פרק ב
רשימה ראשונה של שופרות וכתובותיהם	ב, 16-סוף	פסקה ה
[רשימה שנייה של חצוצרות וכתובותיהן]	[ב, סוף – ג, 11]	[פסקה ו]
'סרך אותות כול העדה'	ג, 13 – ה, 2	פרק ג
כתובות 'אותות כול העדה'	ג, 13 – ד, 5	פסקה ז
כתובות אותות הכוהנים לשלבי המלחמה	ד, 6-8	פסקה ח
כתובות 'אותות העדה' לשלבי המלחמה	ד, 9-14	פסקה ט
מדות האותות	ד, 15-17	פסקה י
כתובת ה'מנ'...	ד, 18 – ה, 2	פסקה יא
['סרך לסדר דגלי המלחמה']	[ה, 3 – ז, 7]	[פרק ד]
תיאור 'מערכת פנים' וכלי נשקה	ה, 3-14	פסקה יב
תיאור 'דגלי בינים' וכלי נשקם	ה, 16 – ו, 6	פסקה יג
תיאור 'סדרי פרישים' וכלי נשקם	ו, 8-17	פסקה יד
חוקי אנשי הצבא	ו, 19 – ז, 7	פסקה טו

סרך תפקידי הכוהנים ויחסם לטקטיקה של הצבא

סרך תפקידי הכוהנים ביחס לטקטיקה של הצבא	ז, 9 – ט, סוף	פרק ה
'ובסדר מערכות המלחמה לקראת אויב'	ז, 9 – ט, 9	פסקה טז
'סרך לשנות סדר דגלי המלחמה'	ט, 10-16	פסקה יז
ה'אורב'	ט, 17-סוף	פסקה יח

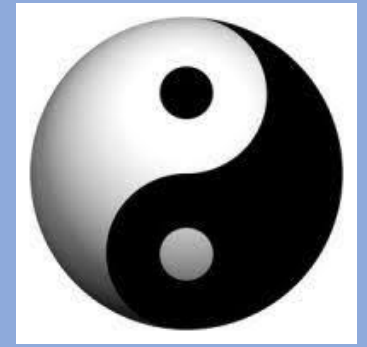
4.3. מגילת המלחמה - בני האור נגד בני

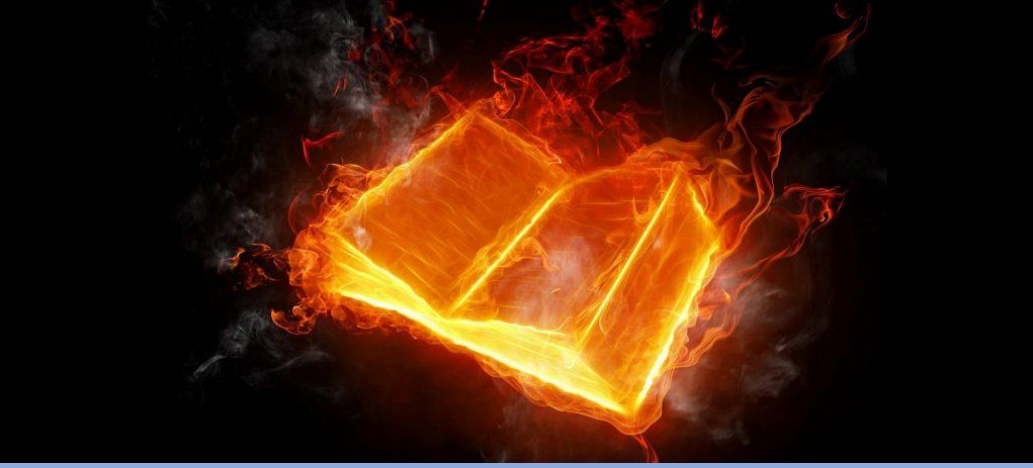
החושך:

מלחמה עתידית של בני ישראל (בני האור) בראשות שר האורים – מיכאל, נגד הנכרים והבוגדים מישראל (בני החושך) בראשות בליעיל, ובה פירוט על כלי המלחמה, שיטת הקרבות ונאומים.

ב-3 מערכות בני האור ינצחו, ולעומתם ב-3 מערכות בני החושך ינצחו, ובמערכה ה-7 הסופית...

ייתכן והחשמונאים עשו שימוש בשיטות מלחמה של המגילה.

5. מדוע יש מגילות נוספות של

תורות, האם הן חיצוניות או סודיות?

”וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן; וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמְיֹו” (ויקרא כא').

”וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הֵהֱם וְדַרְשֶׁתָּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט” (דברים יז' 9).

”וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם בְּנֵי צְדוֹק אֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת מִקְדָּשֵׁי בְּתַעוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַלִּי... וְאֵת עַמֵּי יוֹרוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחַל וּבֵין טָמֵא לְטָהוֹר יוֹדְעִים; וְעַל רִיב הַמָּה יַעֲמִדוּ לַשֹּׁפֵט [לְמִשְׁפָּט] בְּמִשְׁפָּטֵי וּשְׁפֹטָהוּ [יִשְׁפָּטוּהוּ] וְאֵת תּוֹרֹתַי וְאֵת חֻקֹּתַי בְּכָל

מוֹעֲדֵי יִשְׁמְרוּ וְאֵת שְׁבֻתוֹתַי יִקְדְּשׁוּ” (יחזקאל מד' 15, 23-24

48 ערי לווים (במדבר לה'), ומתוכם 13 ערי כוהנים (יהושע

מבוא למגילות ים המלח – הסיפורים הפיקנטיים

”חיצוניים”:

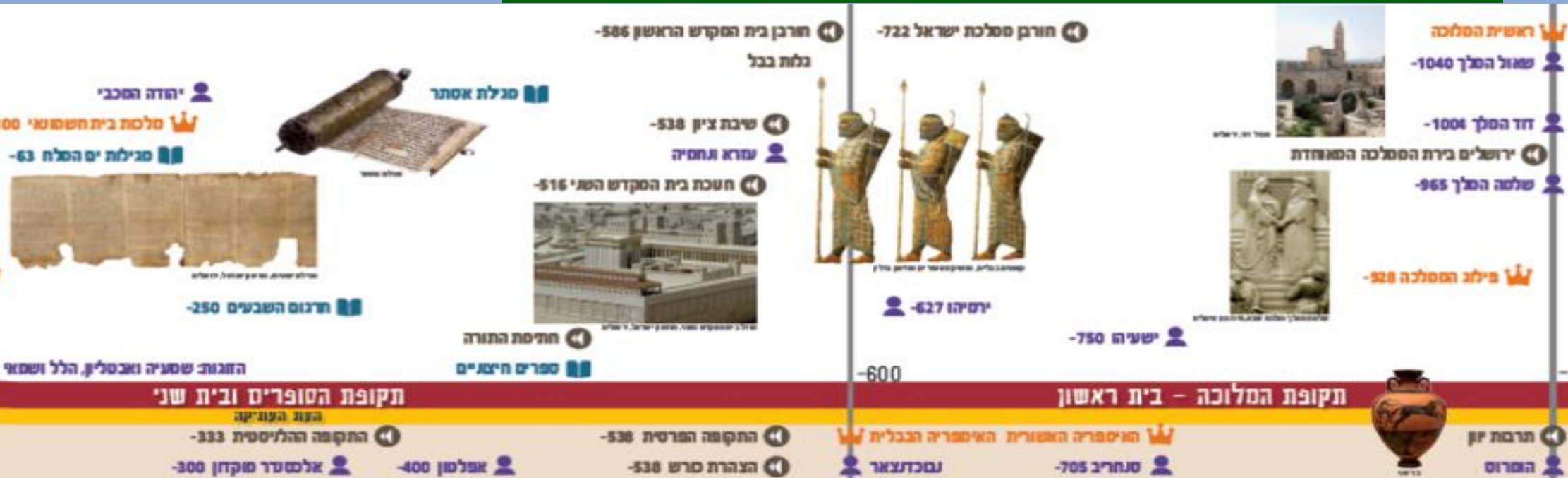
לא היו נגישות לרוב היהודים חוץ מעדת קומראן (לנוצרים כן, כנראה מאלכסנדריה ולאחר מכן מהמאה ה-9 מיריחו, ולאחר מכן בגניזת קהיר).

דברי גד החוזה.

הזוהר.

ג. מתי חוברו מגילות ים המלח, ומתי נמצאו?

של מי החיבורים?

5.2. התיוונות ומרד החשמונאים.

5.3. מגילות קדם-כיתתיות

לעומת מגילות כיתתיות.

6. מה המאפיין של התקופה

ההיסטוריה? התיוונות

6.1. כתות:

איסיים, בייתוסים, צדוקים, פרושים, חז"ל, עם הארץ, מתיוונים, נצרות קדומה, חסידיים.

6.2. תחילת פירוט ההלכה ממצוות

התורה הכלליות של שבתנ"ך.

6.3. מעבר מבית מקדש לקהילה,

6.4. למדנות רחבה מספרייה ענק

7. מציאת המגילות עם הקמת המדינה

7.1. מזה ואיפה זה קומראן?

רועה בדואי משבט התעמרה, מוחמד א-דיב ובן דודו.

4 מגילות לסנדלר חובב עתיקות בבית לחם, קנדו (ח'ליל איסכנדר שאהין), ו-3 לפאידי צ'לאחי.

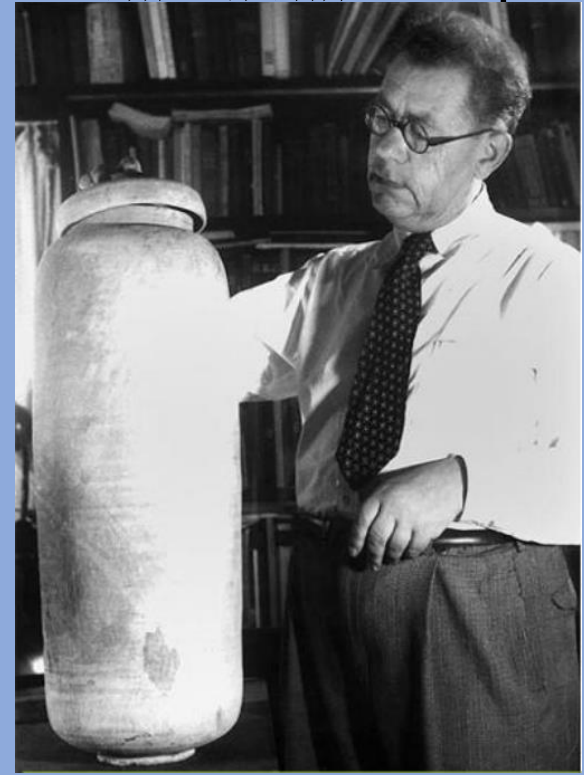
קנדו מכר לארכיבוסוף מרק סמואל ב-
\$110; כמה שוות היום?

7.2. אליעזר (ליפא) סוקניק פגש את צ'לאחי:

”ידיי רעדו והחלתי פורש אחד מהם. קראתי משפטים מספר ונמצאתי למד כי כתובים הם עברית תנכ”ית נפלאה, בדומה לסגנון ספר תהלים. לפתע ניעורה בי ההכרה כי זיכני הגורל לקרוא בספרים עבריים שעזיז לא פענחה אותם זה אלפיים שנה.”

כ"ט בנובמבר 1947

תאריך זה חלילה עשית ואמנות אנטישמית (נאצים) על סמך חסימת תחילת בארץ ישראל

ועל הקמת מדינה – לעם היהודי – בארץ ישראל.

33 מדינות חתמו בעד, 13 נגד, 10 נמנעו

ימבוא למגילות ים המלח – הסיפורים הפיקנט

”ישבתי על מדוכת המגילות שעות רבות, בעוד בני הצעיר, מתתיהו, יושב אל המקלט ומקשיב לנאומים שלפני ההצבעה בלייק-סאקס, קורא מדי פעם בפעם מן החדר הסמוך את עיקר הדברים. לאחר חצות חלה ההכרעה לטובת החלוקה. בביתי נתערבבה השמחה על מאורע היסטורי חשוב זה בשמחה לא פחותה מזו על מאורע חשוב בתרבות ישראל. צהלת אנשי ירושלים ברחובות עלתה בעד חלונות ביתי (רמב”ן 47 ברחביה), ולאחר שהות-מה ירדתי לשתף עצמי בהתלהבות ההמונים ליד בניין המוסדות ברחביה. משתוקק הייתי מאוד להסיח את ליבי, וכשפגשתי בקהל-החוגגים שני ידידים, את מר ילון המדקדק ואת מרדכי בן יחזקאל הסופר, סיפרתי להם עניין התגלית. איני יודע עד כמה האמינו לדברי, אך השמחה גדלה אותו לילה מאוד עד שאנשים נטו להאמין בכל מיני ניסים.”

7.3. דוד בן גוריון בקליה.

7.4. 11 מערות ב-9 שנים.

ד. איזה מנהגיים כיתתיים יש לעדת היחד

8. הקיבוץ הראשון בעולם!

וְהָיָה כִּי יַעֲרוּכּוּ הַשּׁוֹלְחֵן לֶאֱכוֹל אוּ הַתִּירוֹשׁ לַשְּׁתוֹת הַכּוֹהֵן יִשְׁלַח יָדוֹ לְרִשׁוֹנָה לְהַבְרֵךְ בְּרֵאשִׁית הַלֶּחֶם אוּ הַתִּירוֹשׁ לַשְּׁתוֹת הַכּוֹהֵן יִשְׁלַח יָדוֹ לְרִשׁוֹנָה לְהַבְרֵךְ בְּרֵאשִׁית הַלֶּחֶם וְהַתִּירוֹשׁ וְאֵל יָמֵשׁ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִהְיוּ שֵׁם הָעִשְׂרָה אִישׁ דּוֹרֵשׁ בַּתּוֹרָה יוֹמָם וּלְיָלֵה תָמִיד עֲלִיפוֹת <חֲלִיפוֹת> אִישׁ לְרַעְהוּ

וְהַרְבִּיּים יִשְׁקוּדוּ בִּיחַד אֶת שְׁלִישִׁית כּוֹל לַיְלוֹת הַשְּׁנָה לְקִרְוֹא בַּסֵּפֶר וּלְדַרוֹשׁ מִשְׁפָּט וּלְבָרֵךְ בִּיחַד {ה} <ו>זֶה הַסֵּרֶךְ לְמוֹשֶׁב הַרְבִּיּים אִישׁ בַּתְּכוֹנּוֹ הַכּוֹהֲנִים יֵשְׁבוּ לְרִשׁוֹנָה וְהַזְּקֵנִים בַּשְּׁנִית וְשָׂר כּוֹל הָעָם יֵשְׁבוּ אִישׁ בַּתְּכוֹנּוֹ וְכֵן יִשְׁאַלּוּ לְמִשְׁפָּט וּלְכוֹל עֲצָה וּדְבַר אֲשֶׁר יִהְיֶה לְרַבִּים לְהַשִּׁיב אִישׁ אֶת מַדְעוֹ לְעֲצַת הַיְחָד אֶל יְדַבֵּר אִישׁ בַּתּוֹךְ דְּבָרֵי רַעְהוּ טָרָם יִכְלֶה אַחִיהוּ לְדַבֵּר' (סֵרֶךְ הַיְחָד ו').

8.1. 'תקנון עדת היחד:

”ואלה דרכיהן בתבל להאיר בלבב איש ולישר לפניו כול דרכי צדק אמת ולפחד לבבו במשפטי אל ורוח ענוה ואורך אפים ורוב רחמים וטוב עולמים ושכל ובינה וחכמת גבורה מאמנת בכול מעשי אל ונשענת ברוב חסדו ורוח דעת בכול מחשבת מעשה וקנאת משפטי צדק ומחשבת קודש ביצר סמוכ ורוב חסדים על כול בני אמת וטהרת כבוד מתעב כול גלולי נדה והצנע לכת בערמת כול וחבא לאמת רזי דעת”

8.2. קבלה לעדה: תהליך שאורך שנתיים

עם שלבים.

8.3. מה אכלו?
אי אכילת אוכל טמא ואי-נגיעה בטומאות. תרומות ומעשרות. אך אט אט רוב דיני הטהרה בוטלו בחז"ל:
'הטהרה נטלה את הטעם ואת הריח, המעשרות נטלו את שומן הדגן' (תוספתא סוכה טו' ב'; מעשר שני ה' ל'; סוטה ט' יג').
'משמת רבן גמליאל הזקן, בטל כבוד התורה ומתה טהרה ופרישות' (סוטה פ"ט פ"טו).
• תמר "מתושלח" ממצדה; עשרות אלפי גלעיני תמרים מקומראן ופירות.

8.4. לימוד ופרשנות:

'לשוב אל תורת משה כי בה הכל מדוקדק'
"פשרים" פרשנות אלגורית אקטואלית

8.5. נטישה למדבר:

'מִי יִתְנַנֵּי בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אֲרָחִים וְאַעְזָבָה אֶת עַמִּי וְאַלְכָה
מֵאֲתָם: כִּי כָלִם מְנַאֲפִים עֲצָרֶת בְּגָדִים' (ירמיה ט')

'בשוב גולת בני אור ממדבר העמים לחנות במדבר ירושלים' (בני האור נגד בני החושך א' 3)

'ובהיות אלה ליחד בישראל בתכונים האלה יבדלו מתוך מושב הנשי העול ללכת למדבר לפנות שם

את דרכ הואהא כאשר כתוב במדבר פנו דרך ישרו בערבה מסלה

לאלוהינו היאה מדרש התורה א[ש]ר צוה ביד מושה לעשות ככול

הנגלה עת בעת וכאשר גלו הנביאים ברוח קודשו' (סרך היחד יח' 12-16)

כפלים בכול חן]טותיהא קול קורה במדבר פנו דרך
ישר בןערבה]מסלה לאלוהינן[(4QTanḥ) 176Q4
(א' 7-8)
[וואתם יודעים ש]פרשנו מרוב הע]ם ומכול טומאתם]
[וןמהתערב בדברים האלה ומלבוא ע]מהם] לגב אלה'
(ממ"ת ד' 7-8).

'וינוס יהודה המקבי עם תשעה אנשים המדברה, ויאכלו את עשב האדמה כבהמות השדה,
למען הינזר משיקוץ הגויים' (מק"ב ה' 35).

48 ערי לוויים (במדבר לה'), ומתוכם 13 ערי כוהנים (יהושע כא'; דברי הימים א' ו' 42-44;
עזרא ב' 70; נחמיה ז' 72).

בשמואל א' כב' 19 מצוינת: 'נב עיר הפְּהָנִים', וחז"ל מציינים את 'גופנית' כעיר כוהנים
בתקופתם (ברכות מד'). כוהנים חיו באזור נפרד בכמה מהגלויות, כגון בעיר ג'רבה.

9. המנזר הראשון בעולם? היחס לנשים ומיניות:

9.1. נישואין:

טוביה: 'כדת משה וישראל', ייחוד, עדים, כתובה.

'ברית קודש'

'קובלים הצדוקים שהלכה למשה מסיני על נישואין'.

'ואם מחנות ישבו כסרך הארץ ולקחו נשים והולידו

בנים והתהלכו על פי התורה'.

'והוא ייסר את בניהם [ובנותיהם] וטפם [ברו]ח ענוה

ובאהבת חסד ואל יטור להם [בקנאה ו]באף ועבר על

פשעיהם'.

וּמִן נַעֲוָרִיו [יֵל] מִדָּהּוּ בַסֵּפֶר הַהַגִּי וְכִפִּי יוֹמִיו
יִשְׁכִּילוּהוּ בַחֻקֵי הַבְּרִית וְלִפִּי שְׁכָלוּ לִי סָרוּ
בַמִּשְׁפָּטִיהֶמָּה. עֶשֶׂר שָׁנִים [י] בּוֹא בִטֶפֶ וּבְ[וֹ] עֲשָׂרִים
שָׁנָה [יַעֲבֹר עַל] הַפְּקוּדִים לְבּוֹא בַגּוֹרֵל בַּתּוֹךְ מִשְׁפַּחָתוֹ
לִיחָד בַּעַד[ת] קוֹדֵשׁ וְלוֹא [יִקְרַב] אֶל אִשָּׁה לְדַעַתָּה
לְמִשְׁכְּבֵי זָכָר כִּי אִם מוֹלֹאת לוֹ עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּדַעַתּוֹ
[טוֹב] וְרַע'.

בְּדִיקַת בַּתּוֹלִים, קְבָרִים שֶׁל נָשִׁים וַיִּלְדִים.

הַלְכוֹת שׁוֹנוֹת עַל הַגְּבֵלֶת הַמִּינִיּוֹת.

בֶּן עֲזָאִי מַחֲזִ"ל בָּחַר שְׁלֵא לְשֵׁאת אִישָׁה.

9.2. גִּירוּשִׁים:

מִלֶּאכִי ב' 16: 'כִּי אִם שְׁנֵא(תָה) שְׁלַח'.

'וְכֹן ל[כ]ל ל[וֹק]חַ אִש[ה]... וְכֹן לְמַגְרָשׁ'.

בן סירא: 'אם לא תשמע לדך, תן לה ספר כריתות
ושלחנה לנפשה'

9.3. תיאורי יופי מיוחדים:

מגילת חיצונית לבראשית: 'ויפה לה מראה פניה.
ומה...[דק] שער ראשה; מה נאוות הן לה עיניה. ומה
נחמד הוא אפה וכל זיו פניה... מה נאוה לה חזה ומה
יפה לה כל לבנתה. זרועותיה מה יפות וידיה מה
כלילות... כל מראה ידיה. מה נאוות כפיה ומה ארוכות
ודקות כל אצבעות ידיה. רגליה מה יפות ומה שלימות
לה שוקיה. וכל בתולות וכלות הנכנסות לחופה לא
שפרו ממנה. ועל כל נשים ייף יופיה ועליון יופיה
למעלה מכולן; ועם כל יופיה זה חכמה רבה עמה. ודל
ידיה [מעשה ידיה] נאה';

יהודית י' 19: 'ויתמהו על יפיה ויתמהו על בני ישראל
ממנה, ויאמרו איש אל רעהו ומי יבוז לעם הזה אשר
יש בקרבו נשים כאלו';
שושנה 34: 'ושושנה הייתה טובת מראה רכה וענוגה'.
פילון האלכסדרוני תְּרַאפּוּיִטִים בבית כנסת, תוך
ששמים ביניהם מחיצה בשירה המשולבת ריקודים.

שירת מרים.

ה. דוגמאות לחידושים מעניינים

10. מילים חדשות לנו:

10.1. תקופה

כל אחד מארבעת ימי הפיגועים/יום המעבר ה-91 בין העונות. ויהי ממחרת החדש השני, ויפקד מקום דוד, ויאמר שאול אל יהונתן בנו, מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם?.

10.2. עכשיו?

מעין היובלים, Q2254: 'מלאכי קודש עומדים בוכים על] את בנו

מן הארץ ומלאכי המ[שטמה] שמחים ואומרים עכשו יאבד נוצר מצמצום של הצירוף 'עד כשהוא'. הצעתו מבוססת על מציאות הצירוף עד פדו באותו משמע בארמית דאז.

מבוא למגילות ים הכ

1. תיקוני נוסח התנ"ך:

ישעיהו מה' 2: 'וְהָדוּרִים אֲיֹשֶׁר'.
'יִישַׁר הָרָרִים'.

מלאכי ב' 16: 'כִּי שָׁנָא שְׁלַח אָמַר יי אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וְכִסָּה חֶמֶס עַל לְבוּשׁוֹ אָמַר יי צְבָאוֹת;
וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחְכֶם וְלֹא תִבְגְּדוּ'.
'כִּי אִם שְׁנֵי(א)תָה שְׁלַח'.

ו. מהן עיקרי ההלכות שעדת קומראן יסדה?

11. ראשית התפילה, התפילין והמזוזות

'כול הבא אל בית ההשתחוות אל יבוא טמא כבוס ובהרע
חצוצרות הקהל יתקדם או יתאחר ולוא ישביתו את העבודה כולה
כי קודש הוא'

'אנשי היחד בית קודש לאהרון להיחד קודש קודשים ובית יחד
לישראל ההולכים בתמים'. 'מעון קודש קודשים'.

'[וכול] הנוגע בשכבת הזרע מאדם עד כול כלי יטבול והנושא אותו
[יטבול] והבגד אשר תהיה עליו והכלי אשר ישאנה יטבול [במי]ם.

ואמ במחנה יהיה איש אשר לוא השיגה ידו ורח[ץ].'

'אומרים טובלי שחרין: קובלין אנו עליכם, פרושים, שאתם
מזכירים את השם בשחרית בלי טבילה'.

מבוא למגילות ים המלח – הסיפור

קציצת תפילין של ראש עם יריעת הפרשיות
"קציצה" - החלק המרובע העליון של הבית שבתוס מנחות הפרשיות)

'תפילין הלכה למשה מסיני' (מנחות לה')

'עשרים וארבע תעניות ישבו אנשי כנסת הגדולה על כותבי ספרים תפילין ומזוזות שלא יתעשרו' (פסחים נ' II).

'עדת אביונים'.

'אמר להם הממונה (לפני הקרבת קרבן התמיד של שחרית): ברכו ברכה אחת, והם ברכו. קראו עשרת הדברים וכו''; 'מפני

מה קורין שתי פרשיות הללו בכל יום... מפני שעשרת הדברות

כלולין בהן'. לאחר מכן ביטלום: 'אף בגבולין בקשו לקרות כן,

אלא שכבר בטלום מפני תרעומת המינים'; 'בדין הוה שיהו

קוראים עשרת הדיברות בכל יום... ומפני מה אין קוראים אותן?

מפני טענת המינים, שלא יהו אומרים: אלו לבדם ניתנו לו למשה

בסיני'.

יריעת תפילין בהגדלה

תפילין

לפנינו, יאמר, כי
היה בכתב
(סג' 148) חזקתו של

ימבוא למגילות ים המלח – הסיפור

שולחנות בחדר הכתיבה/ספרייה, מדפים ו-3 כסות דיו.

11.1. כ-11 מקוואות (כנראה הקדומות בעולם). מילוי המים היה דרך אמת-מים ממעיין איתן שהיה באזור ונעלם.

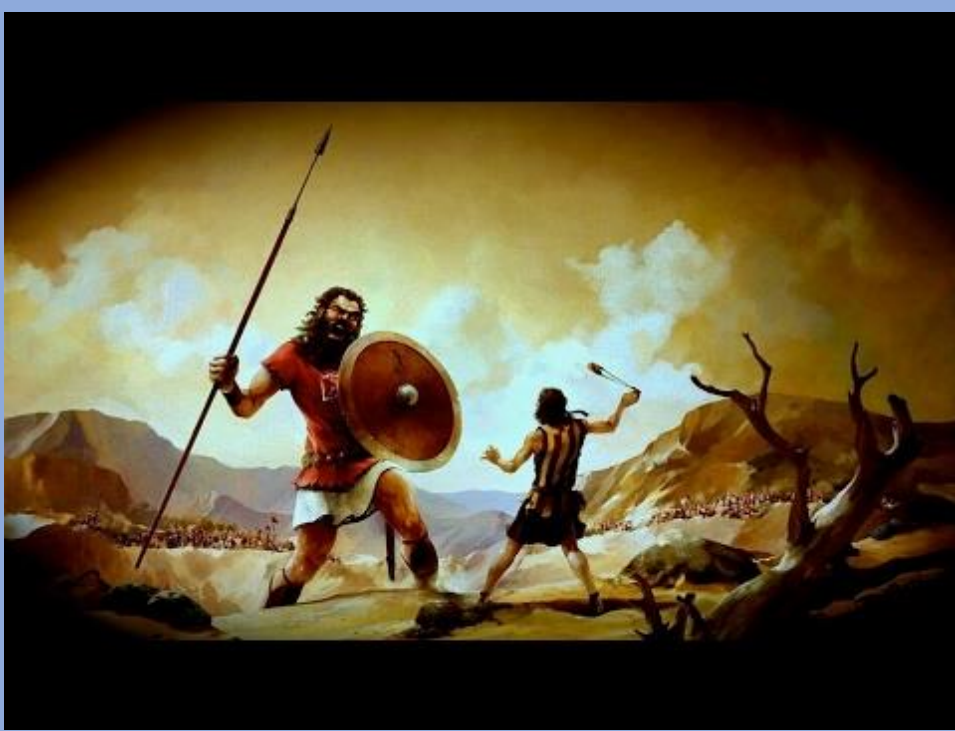
מבוא למגילות ים המלח – הס

11.2. מתי ואיך התחילו התפילות היומיות של שמע ישראל, 18 העמידה ומזמורי תהילים?

ייסוד שתי תפילות קבע ביום; כ-100 ברכות ביום: 'ברשית משלח ידי ורגלי אברך שמו בראשית צאת ובוא לשבת וקום. ועם משכב יצועי ארננה לו ואברכנו תרומת מוצא שפתי ממערכת אנשים' (סרך היחד י" 14-15). הרבה מקטעי תפילות וברכות משולבים בתפילת 18 ובתפילות של חז"ל: 3

³ בן סירא נא' 26-29, 33: יהודו למקבץ נדחי ישראל, כי לעולם חסדו; הודו לבונה עירו ומקדשו, כי לעולם חסדו; הודו למצמיח קרן ס לבוחר בציון, כי לעולם חסדו, אל ברכת ירושלים של ט' באב, ירושלמי ברכות ד' ג' [דף ח' ע"א]: 'רחם ה' אלוהינו ברחמיך הרבים ובחן אם כי המשך הברכה מדובר 'על העיר האבלה והחרבה והשוממה וההרוסה'. אם החלק הראשון נפרד וקדום – אז הוא דומה לבקשו

‘מאה ועשרים זקנים, ובהם כמה נביאים, תיקנו שמונה עשרה ברכות על הסדרה’ (מגילה יז’ II; ירושלמי ברכות ב’ ד’).
‘תרומת שפתים למשפט כניחוח צדק’; ‘ואדם מפאר עליון ירצה כמגיש מנחה כמקריב עתודים ובני בקר כמדשן מזבח ברוב עולות כקטורת ניחוח מיד צדיקים’.

12. 4,050 מזמורי תהילים במקום 150:

‘ויהי דויד בן ישי חכם ואור כאור השמש וסופר ונבון ותמים ככול דרכיו לפני אל ואנשים ויתן לו יי רוח נבונה ואורה ויכתוב תהלים שלושת אלפים ושש מאות ושיר לשורר לפני המזבח על עולת תמיד לכול יום ויום לכול ימי השנה ארבעה וששים ושלוש מאות ולקורבן השבתות שנים וחמשים שיר ולקורבן ראשי החודשים

השם המפורש כתוב בכתב העברי הקדום בתוך טקסט בכתב יהודי

מזמור חיצוני ממגילת תהילים

אלוהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך על 18/העמידה.

ולכול ימי המועדות ולי[נ]ם הכפורים שלושים שיר ויהי כול השיר אשר דבר ששה וא[ר]בעים וארבע מאות ושיר לנגן על הפגועים ארבעה ויהי הכול ארבעת אלפים וחמשים כול אלה דבר כנבואה אשר נתן לו מלפני העליון'.
קנא': 'ויקחני מאחר הצואן וישחני.. וישמני נגיד לעמו'; 'תחילת גבורה לדויד משמחו נביא לאלוהים'.

הפטריארך טימותיאוס הראשון מצא 200 מגילות תהילים במערות יריחו - 5 פרקי תהילים נוספים בכתבי יד סורים של התנ"ך (פשיטתא) ש-3 מהם שרדו גם במגילות קומראן (וכן את ה-1 שנוסף בתרגום השבעים).

מבוא למגילות ים המלח – הסיפורים הפיקנטיים'

4 מזמורי תהילים חיצוניים נמצאו בגניזת קהיר, אך אינם בין המזמורים ששרדו במגילות קומראן.

תפילות מכל הסוגים: למועדים וחגים; לפני האכילה (נהנין): על הלחם והיין; שירות מלאכים ותיאור תפקידיהם; תפילות מיסטיות ומאגיות לחש נגד מזיקים (תפילות אפוטרופאיות; כולל שמות שדים וילית).

12.1. מזמור אהבה לירושלים (הולחן):

'לא תאבד תקוותך, ציון, ולא תשכח תוחלתך'
 התקווה: 'עוד לא אָבְדָה תְקוּוֹתֵנוּ, הַתְקֵוָה בַּת שְׁנוֹת אֶלְפִים'

שיראהבה לירושלים

בן 2000 שנה
מתוך מערות קומראן

התקווה

כל עוד פלגב מרבה
ובט נחדי ורומה
ולפאמי כדחת כדינה
על לציק גופלה -
גוד לא אפקה תקומה
לחנה בת שנות ולמים
לפית עם תפסי בארנה
סרע עיר וידוקלים

אנחנו בני ישראל מוכא למי שימי
אנחנו נחשבה בעמותה על כל זכ
במדת בארץ אשר ונחמי
בארץ ספר מאלות נחמיים מאלות
שלימה אנחנו מאלות הנחמיים
על כל עולה ברחם ונחמיים עלה
גופלה ונחמיים נחמיים ימי
שיר מבנה לירושלים הנדבב בוחמ
אנחנו נחמיים נחמיים נחמיים
נחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
נחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
נחמיים נחמיים נחמיים נחמיים

אנ נחמיים נחמיים נחמיים
נחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
נחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
נחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
נחמיים נחמיים נחמיים נחמיים

א וכוונך לבקרה ציון
ב כל פלאמי אני מהכניך כרוד לעולמים אכר
ג נחלה תקומה ציון ושלום יחזקלה ישיעון לבוא
ד רוד נחוד נחוד בני נחזות תכדיים הנפארת
ה בתמאיים ליום יקעץ
ו ישימי ברוב נבונך
ז ונכונך יתקו וכדוכבות הנפארת יעבמו
ח סודי נבושך תכמרי וכמפשי תסינך תהפארת
ט רוד תכיס שמו שער ועול נכונך כמפ
י וילך נכרז בקרעך רודוד אלתו נלו
יא קוד קוד לישועתך ויחמבלי קלנך תסוד
יב ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
יג ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
יד ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
יה ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
יז ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
יח ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
יט ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כ ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כא ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כב ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כג ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כד ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כה ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כו ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כז ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כח ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
כט ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים
ל ונחמיים נחמיים נחמיים נחמיים

מבוא למגילות ים המלח – ו

13. הלכות שבת:

"נסתרות" - "הררים התלויין בשערה".

'אל יעש איש ביום השישי מלאכה מן העת אשר יהיה גלגל

השמש רחוק מן השער מלואו'

'העושה מלאכה בערבי שבתות וימים טובים מן המנחה ולמעלה

אינו רואה סימן ברכה לעולם';

'להבטיל את העם מן המלאכה חזן הכנסת נוטל חצוצרת ועולה

לראש הגג גבוה שבעיר... ג' להבדיל בין קדש לחול חזן הכנסת

נוטל חצוצרת ועולה לגג גבוה שבעיר'.

שני אמוראים (חז"ל) היו נוהגים להתעטף בבגדים

נאים בערב שבת ולומר "בואי כלה" וכן "בוא ונצא

לקראת שבת המלכה".

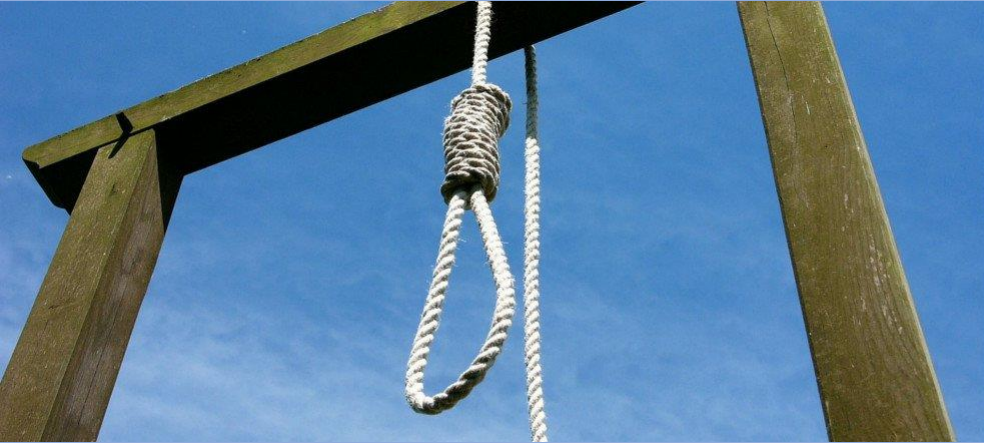

‘וביום השבת אל ידבר איש דבר נבל ורק אל ישה ברעהו כל אל
ישפוט על הון ובצע אל ידבר בדברי המלאכה והעבודה’
ישעיה: ‘אם תָּשִׁיב מִשֶּׁבֶת רַגְלֶךָ.. וְדַבֵּר דְבָר’.
שירות עולות השבת; נמצאו גם במצדה.
‘אל יאכל איש ביום השבת כי אם המוכן ומן האובד בשדה’;
אנשי יריחו.

14. האם עדת קומראן היתה קיצונית בענישה פלילית ובעונש

מוות?

'אנשי אמת ושונאי בצע [ונדרו] לא להמית איש'.

'על כל דבר אשר ימעל איש בתורה וראו רעיהו והוא אחד אם דבר מות

הוא וידיעו לעיניו בהוכיח למבקר'

'וכל אשר יתעה לחלל את השבת ואת המועדות לא יומת כי על בני

האדם משמרו ואם ירפא ממנה ושמרוהו עד שבע שנים ואחר יבוא אל

הקהל'

גינתה את כפיר החרון שביצע הוצאה להורג בצליבה (פשר נחום א' -8

6).

'סנהדרין קטלנית אחת לשבע שנים, ויש אומרים אחת לשבעים שנה'

(מכות ז').

פסיקת ממון במקום 'עין תחת עין' (בבא קמא פד' II).

ז. השלכות מעשיות - ומה עכשיו?

לימוד והשוואה

קווים מאפיינים

הלכות רלוונטיות שראוי לתקן

ח. מסקנה

15. חשיבות הבינלאומית, היסטורית ותורנית

תחום דינמי במחקר של המקרא,
היסטוריה של בית שני, חז"ל והנצרות.

'סיפורן של מגילות ים המלח'.

15.1. תודה על ההקשבה.